І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV. Ч. 205. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 24-го ЖОВТНЯ 1957 ЦЕНТІВ 5 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 24, 1957 No. 205. VOL. LXIV.

ПРЕЗИДЕНТ ПРОТИ ПРОЯВІВ ЗНЕВІРИ І ПЕСИМІЗМУ

Ню Йорк. — У вівторок дня 22 жовтня през. Айзенгавер виступив в Ню Йорку на прийнятті, влаштованім Національною Фундацією для медичного виховання на пошану Алфреда Слована, видатного американського промисловця і філянтропа. У своїй промові, присвяченій досягненням медичної науки у ЗДА і перспективам медичних дослідів в уже недалекому майбутньому, президент декілька разів підкреслив свою віру в силу американської нації й у здоровий розвиток американської науки і економіки. Водночас із цим през. Айзенгавер подав до відома, що найближчим часом він виступить із серією промов до американського народу, у яких з'ясує свою впевненість і рішучість у таких ділянках, як розвиток національної економії, програма оборони і змагання до дальших наукових досягнень. Висловивши свою непохитну віру у спроможність поінформованих і вільних громадян розв'язати всі актуальні проблеми і труднощі, Президент підкреслив, що громадяни мають право знати, на чому стоїть уряд і нація, тим більше, що під сучасну пору немає ніякого приводу до хворобливого песимізму. У своїх промовах Президент рішений з'ясувати нації і світові всю правду і фактичний стан щодо проблем у ділянці оборони і наукових дослідів і поінформувати про ті величні і незвичайні перспективи, що їх розкриває сьогочасна наука і її досягнення. Виступить през. Айзенгавер із своїми промовами на протязі найближчих тижнів і дуже можливо теж і в січні 1958 року, після відкриття сесії Конґресу. Головною метою цих промов буде поборювати хворобливий песимізм і відбудувати довір'я нації у дальший оборонний, науковий та економічний розвиток і поступ. Перебуваючи в Ню Йорку, през. Айзенгавер зустрівся із республіканськими провідниками цього міста, зокрема із республіканським кандидатом на посадника Ню Йорку Робертом К. Кристенберрі та відбув наради із двома найвидатнішими американськими економістами Бернардом М. Баруком та д-ром Артуром Ф. Бирнсом, колишнім головою Ради Економічних Дорадників.

Фолсом закликає підтримувати медичні школи

Атлантик Ситі, Ню Джерзі. — Секретар здоров'я, виховання й добродійности Маріон Б. Фолсом промовляв на річних зборах Товариства Американських Медичних Каледжів і закликав американське громадянство, щоб воно мало більше зрозуміння для допомоги медичним школам. Фолсом сказав: „Це дійсний факт, що американські люди в загальному виявляють мало зрозуміння для тих великих завдань, які стоять перед медичними академічними школами." В цій країні видається річно більше як 15 більйонів долярів на опіку над здоров'ям, але з тієї великої суми тільки один відсоток іде на медичні школи, це значить на вишкіл нових лікарів. І тому численні приватні й публічні школи вже тепер мають дефіцити, та не можуть належно розвиватися різні наукові досліди в ділянці медицини. На думку Фолсома, ЗДА вже в найближчих роках потребуватимуть тисяч нових лікарів, яких не буде. І лікарі цієї країни і все її громадянство та уряд мусять допомогти в вихованні нових лікарських кадрів.

Крайову Ґвардію в Аркенсо звільняють з-під федеральної команди

Литтл Рок, Аркензо. — З головної кватири команданта федерального війська в Литтл Року генерал майора Едвіна А. Вокера повідомляють, що до кінця жовтня звільнять із-під федеральної команди 8,700 вояків Крайової Ґвардії стейту Аркензо, які 24 вересня були сфедералізовані для втримування порядку в центральній школі в столиці того стейту. 21-го жовтня почали звільняти цих вояків ґвардії, а на службі при школі мало б залишитися тільки 1,800 ґвардистів. Крім того в Литтл Року залишилося ще 500 вояків із федеральної армії, а така сама кількість вже залишила те місто. 9 учнів негритянського походження навчаються в середній школі в Литтл Року під охороною війська. В цій школі навчаються нормально 1,963 учні, але тепер 470 не ходять до школи головним чином тому, що хворіють на інфлюенцу.

Бенсон виїхав у подорож довкола світу

Вашинґтон. — Секретар рільництва Езра Тефт Бенсон 21-го жовтня виїхав в подорож довкола світу, яка триватиме три і пів тижня, до 15-го листопада. З ним поїхали і його дві доньки та 5 його співробітників. Перед відлетом він заявив, що бажає „з першої руки пізнати вислідк нашого експорту рільничих продуктів та безпосередньо зустрінутися з представниками чужих урядів та їхніми торговельними фахівцями". Бенсон подорожує на урядовому літаку. Він відвідає країни південної Азії, Середнього Сходу і південної Европи, це значить ті держави, які дістають харчі з урядової надвишки фармерських продуктів в цій країні. Всі видатки в зв'язку з своїми доньками 20-річною Біверлі і 17-річною Бонні платитиме Бенсон, бо вони користатимуть тільки з безплатної подорожі літаком.

В АМЕРИЦІ

● **Корпорація „Дженерал Тайм"** випродукувала стінні й столові годинники „Солярном", які можуть іти впродовж цілого місяця, якщо їх час від часу виставляти на кілька годин на сонце. Ці гокинники не треба накручувати чи долучувати до електричного проводу.

● **У неділю 27-го жовтня** буде скасований так званий „літній час" у тих стейтах, де він зобов'язував, починаючи від останньої неділі квітня. В суботу ввечорі треба буде пересунути вказівки годинника на одну годину назад і поспати одну годину довше.

● **Представник Публічного Уряду Здоров'я** повідомляє, що минулого року число занедужань на сифіліс збільшилося на 7 відсотків, хоч впродовж останніх 10-ох років воно зменшувалося. Найбільше поширена ця недуга між неповнолітніми. У 1956 році число занедужань на цю хворобу в ЗДА було 131,-763, а в 1955 році — 123,004. Число хворих на ґонорею зменшилося з 244,279 (1955 рік) до 233,593 (1956).

● **Пані Ф. Д. Рузвелт**, промовляючи в програмі телевізії НБС, заявила, що вона вірить у „щирість" Хрущова, який заявив їй, що не вірить у можливість нової війни. Пані Рузвелт твердила, що „совєтські науковці зовсім відсепаровані від політики".

Відбулося успішне вистрелення керованої ракети „Юпітер"

Вашинґтон. — Асистент секретаря оборони Мирей Снайдер повідомив, що 22-го жовтня з успіхом вистрелили на досвідній площі в Кейпі Канаверал, Флорида, керовану ракету з середнім засягом „Юпітер", яку випродукувала армія. Проби з цією ракетою відбувалися вже давніше, але тоді не було повідомлення, з яким успіхом відбувалися ті проби. Снайдер заявив, що відтепер будуть повідомляти і про успіх цих проб в межах обережности з огляду на безпеку країни. В повідомленні говориться, що „операція з цією пробою вдалася, ракета летіла в передбаченому напрямку і долетіла до призначеної цілі". Деякі фахівці твердять, що ракета „Юпітер" може служити до вистрелення американського штучного місяця.

Майбутні війни відбуватимуться в стратосфері

Вашинґтон. — Представник департаменту летунства передбачає, що майбутні війни частинно відбуватимуться в стратосфері. Асистент секретаря летунства для дослідів і розвитку Ричард Горнер заявив в пресовому інтерв'ю: „Це навіть не зла думка, щоб майбутня війна відбувалася на висоті 100 миль". Горнер казав, що війни в минулому причинялися до приспішення технічного поступу, але найближча війна може нас привести до доби лука і стріли, бо атомова війна може знищити продукційні можливості світу. В найближчій війні бої в стратосфері можуть бути вступом до військових вирішень на землі. В стратосфері може відбуватися нищення далекосяжних керованих ракет, які одна воююча сторона може вистрелювати, а інша буде нищити при допомозі дефензивної зброї.

Департамент оборони видає на наукові досліди $ 1,680,000,000

Вашинґтон. — Департамент оборони повідомляє, що на наукові досліди в ділянці нової зброї видадуть у фінансовому році, який кінчається 30-го червня 1958, 1,680,000,-000 долярів. Ця сума буде на 100,000,000 долярів більша від запропонованої суми в січні цього року — 1,580,000,000 долярів. Видатки на наукові досліди устійнили 6-го вересня, після того, як колишній секретар оборони Чарлз Е. Вилсон наказав був всім родам збройних сил поробити ощадности, щоб оборонний бюджет не перевищив 38 більйонів долярів. СССР 4-го жовтня випустив свій штучний місяць довкола землі, але ця подія не спричинила більших видатків на оборонні наукові досліди в цій країні. Сума 1,680,000,000 долярів на наукові досліди не спричинить збільшення видатків на оборону, бо вона є в рямках оборонного бюджету в сумі 38 більйонів долярів.

В ҐВАТЕМАЛІ ВІЙСЬКО СТРІЛЯЛО ДО ДЕМОНСТРАНТІВ; ВБИТА ОДНА ЖІНКА

Ґватемаля. — Хоч вибори в дні 20-го жовтня пройшли спокійно, то у вівторок 22-го жовтня прийшло до демонстрації в столиці Ґватемальської республіки, і військо та поліція мусіли стріляти до юрби, прихильників генерала Ідіґораса Фуентеса, який твердить, що він програв вибори тому, що прихильники урядового кандидата фальшували висліди виборів. Під час стрілянини вбито одну жінку, а чотири особи поранено.

Ваґнер заявляє, що його адміністрація була „продуктивна і конструктивна"

Ню Йорк. — Нюйоркський посадник демократ Роберт Ваґнер посилює виборчу кампанію за свій перевибір. 22-го жовтня він промовляв в кількох дільницях Великого Ню Йорку і заявляв, що його дотеперішня адміністрація була „продуктивна, гуманна і конструктивна". Несподівано Ваґнер з'явився на прийнятті одягових робітників в готелі „Валдорф-Асторія" і виголосив передвиборчу промову до 600 осіб. Ваґнер заявляє, що впродовж його першої каденції багато зроблено для добра міста, побудовано численні шкільні будинки, збільшено число поліцистів, збудовано нові бібліотеки, шпиталі, закладено нові парки та дбано про здоров'я мешканців міста Ню Йорку.

У ПЕРЕДВИБОРЧІЙ КАМПАНІЇ

У теперішній, як і в кожній передвиборчій кампанії кандидати намагаються здобути собі якнайбільше голосів і в тій цілі звертаються зокрема також і до етнічних груп виборців. Зробив це і республіканський кандидат на посадника Ню Йорку, Роберт К. Кристенбері, зустрівшись з представниками національних груп в готелі Рузвелта в середу, 9-го жовтня. На фото: Роберт К. Кристенбері (зліва) і голова стейтового Українського Республіканського Комітету, адв. Мих. Пізнак.

Конрад Аденауер утретє канцлером Західньої Німеччини

Бонн. — Новий західньо-німецький парлямент, „Бундестаґ", обрав знову Конрада Аденауера канцлером Німецької Федеративної Республіки. Сталося це 274 голосами проти 192-х. 22 представники Західнього Берліну не мають права голосування. У 497-членному Бундестаґу Аденауер розпоряджає 285 голосами. Опозиційні соціялісти показали свою нехіть до Аденауера, вийшовши демонстраційно тоді, коли посли з Аденауерового бльоку обступили його з ґратуляціями. — Канцлер Конрад Аденауер склав новий західньо-німецький уряд із одною дуже поважною зміною: він не запропонував більше ресорту фінансів дотеперішньому міністрові Фріцові Шеферові, який мав славу найсильнішої індивідуальности в його уряді, творця післявоєнної німецької валюти і головного автора німецького добробуту. Але в господарсько-політичних колах — за твердженням коментаторів — віддавна йшла кампанія проти „твердої" політики Шефера, яка була наставлена на збалянсування державного бюджету за всяку ціну, особливо коштом видатків на творення нової армії, та на дуже скупій кредитовій політиці. На місце Шефера міністром фінансів став віце-президент Европейської Стально-вугільної Спільноти Франц Ецель, теж чільний німецький економіст, знаменито зорієнтований у світовій фінансовій ситуації. Зате 71-річний Фріц Шефер має стати віце-канцлером з суто-репрезентаційною функцією та „міністром скарбу" спеціяльно для адміністрування державними підприємствами і монополіями.

Молле творить знову новий уряд Франції

Париж. — У четвертому тижні кризи уряду у Франції колишній соціялістичний прем'єр Ґю Молле таки погодився перейняти на себе знову цю місію. Сталося ці після його довгої наради з представником правої партії Незалежних Антуаном Піне: 100 послів цієї партії провалили однаково уряд Молле, як його наступника Монорі, а знову 100 послів Соціялістичної партії внеможливили створити уряд Антуанові Піне. Президент Коті викликав обох тих політиків до Елізейського палацу і просив їх узгіднити такий компроміс в справі господарської санації та Альжиру, який вможливив би взагалі існування новому урядові. Внаслідку цих нарад Молле прийняв місію і — за часописними вістками — він має з'явитись під кінець цього тижня перед парляментом з новою урядовою заявою, а може вже й із листою свого кабінету. Уряд Бурже-Монорі впав 30 вересня ц. р.

У Сайґоні комуністи ранили бомбами 13 американських вояків

Сайґон. — У столиці Південного В'єтнаму невідомі терористи — без сумніву комуністи — підкинули у вівторок 22 ц. м. три годинникові бомби, від вибуху яких було поранених 13 американських вояків і 5 тубільчих цивільних осіб. Одна бомба була приміщена у вазонку з квітами перед домом американських старшин, другу хтось підкинув під автобус з американськими вояками — і саме вона наробила найбільшої шкоди — врешті третя вибухла в бібліотеці Американської Інформаційної Аґенції, саме в полудневій порі, коли там нікого не було. Замах був скерований очевидно проти американців. За офіційним в'єтнамським комунікатом, комуністичні терористи мали замір цими замахами попсувати приятельські в'єтнамсько-американські взаємини. Водночас це мала бути демонстрація з уваги на перебуваючих у Сайґоні репрезентантів 9-х південно-азійських держав, що беруть участь в нарадах так званого господарського Коломбо-пляну. Переведено численні арештування. — Репрезентант Америки Фредерік Райнгард заявив на тій Коломбо-конференції у Сайґоні, що ЗДА організують фонд із 300,000,000 дол. для економічного піднесення країн південно-східньої Азії.

Москва називає „шантажем" зірвання німецько-юґославських взаємин

Москва. — Московська „Правда" гостро критикує зірвання дипломатичних взаємин Західньої Німеччини з Юґославією у відплату за визнання Юґославією Східньої Німеччини, та називає цей крок уряду Аденауера „шантажем". Совєтський уряд, що його погляди і бажання віддзеркалює „Правда", уважає, що Західня Німеччина зірвала зв'язки з Юґославією під натиском і за „благословенством" від З'єдинених Держав. Таким чином Москва хоче нацькувати проти Америки тітовську Юґославію, яка завдячує своє існування американській фінанс. допомозі і доставам зброї, без чого Юґославія не була б перетривала кризи, яка настала для неї в 1948 році, коли її викинули з Комінформу. „Правда" називає зірвання взаємин Бонну з Беоґрадом „шантажем і застрашуванням".

ДЖІЛАС НЕ ХОЧЕ ЛАСКИ ТІТА

Беоґрад. — Колишній приятель і заступник Тіта, кол. віце-президент Юґославії і президент комуно-юґославського парляменту, Міловаи Джілас, засуджений в минулому тижні на додаткових 7 років в'язниці за протикомуністичну книжку „Нова кляса", відмовився зголосити відклик від тієї кари. Він уже відсиджував був кару 3 років, що її дістав був за відважну критику комуністичної влади.

Айзенгавер зустрівся з республіканським кандидатом на посадника Ню Йорку

Ню Йорк. — Перебуваючи в Ню Йорку у вівторок цього тижня, през. Айзенгавер зустрівся із республіканським кандидатом на посадника міста Ню Йорку Робертом К. Кристенберрі та з кандидатами на президентів окремих нюйоркських дільниць. Під час зустрічі, що відбулася в готелі „Валдорф-Асторія", президент висловив признання республіканським провідникам Ню Йорку за ведену ними активну виборчу кампанію і передав їм побажання успіхів і перемоги у виборах. Зустріч президента Айзенгавера з Кристенберрі й іншими республіканськими провідниками у Ню Йорку коментують у політичних колах, як офіційну підтримку Айзенгавера для кандидатури Кристенберрі.

СОВЄТИ ПРОДОВЖУЮТЬ ПОЛІТИКУ СТАЛІНА -- ТВЕРДИТЬ ЛАДЖ

ДЕБАТА В ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЯХ В СПРАВІ СИРІЇ-ТУРЕЧЧИНИ ПЕРЕРВАНА ДО П'ЯТНИЦІ

Об'єднані Нації. — „Промова пана Ґромика була наявно в найгіршій традиції померлих Сталіна й Вишинського та Молотова. Очевидно, ні одно з його обвинувачень не відповідає правді. Ґромико не всилі доказати ні одного з них. І він не говорить їх тому, що вірить в них, а з якихось інших причин. І ми можемо уявити собі, які вони". — Так говорив американський амбасадор Генрі Кебот Ладж під час дебати на Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй у вівторок 22-го жовтня ц. р. над скаргою Сирії проти Туреччини за ніби загрозу для світового миру. ЗДА й Туреччина пропонували, щоб відкласти дебату з уваги на посередництво, запропоноване королем Савдом. Кебот Ладж ствердив, що Туреччина прийняла те посередництво і турецький міністер Зорлю виїхав вже до столиці Савді Арабії Ріядаг. Однак представники Сирії, її міністер закордонних справ Саляг ель-Бітар і Фарід Зейнеддіне противилися всякому загаюванню справи на терені ОН. Зайнеддіне твердив, що взагалі нема ніякого посередництва, а тільки є заходи „великого арабського короля" для злагіднення ситуації. Сирійський міністер закордонних справ повторював закиди проти Заходу та зокрема Америки цілком по совєтській лінії, атакуючи знову Баґдадський пакт і доктрину Айзенгавера, яка ніби мала під покришкою охорони арабських країн проти комунізму затвердити американські впливи в тих країнах. Андрей Ґромико повторив знову ті самі закиди щодо „змови", яку ніби Америка затіяла проти Сирії і взагалі всього Середнього Сходу і запевнював, що існує плян, щоб Туреччина заатакувала Сирію зараз після 27-го ц. м., коли тільки в Туреччині відбудуться вибори.. Кебот Ладж ствердив, що коли б існувала дійсно негайна небезпека війни, то Сирія була б зголосила свою скаргу до Ради Безпеки. Якщо ж такої негайної небезпеки нема, а є тільки взаємні підозріння і напружена ситуація, то треба дати час королеві Савдові, щоб він причинився до поправи тамошніх відносин своїм добровільним посередництвом. Американський представник пригадав совєтському міністрові, що НАТО покликано до життя щойно після того, як Совєти заграбили Литву, Латвію, Естонію, Польщу, Чехословаччину, Мадярщину, Болгарію, Румунію і Альбанію. „Я не є певний, що вичислив вже всіх" — додав він. Сотні разів сказано вже і доказано ділами, що НАТО не є аґресивним бльоком, а оборонним і полягає у тому, що його члени рішили колективно боронитись проти совєтської небезпеки. Тоді, коли в Об'єднаних Націях З'єдинені Держави боронили рік тому мир на Середньому Сході (натяк на виправу Англії і Франції проти Єгипту) — Совєти переводили масакру на Мадярщині". „Не дивниця, що в цьому році скрізь у світі люди запитують себе, чи в цьому році Сирія має наступити після Мадярщини?" — Остаточно рішено перервати наради, але прийнято поправку Сирії, щоб вернутись до них знову в найближчу п'ятницю.

Польські комуністи переймають цензуру над культурою

Варшава. — У ході щораз дальшого звужування демократичних свобод у комуністичній Польщі, на які сподівалися наївні з приходом до влади Владислава Ґомулки, тепер приходить на чергу підпорядкування „партійній лінії" також всього культурного життя. Так коментується в Польщі проголошення на сторінках „Трибуни люду" нової партійної контролі над культурним життям. З великою статтею декляративного характеру виступив в цій справі проф. Адам Шаф, член Центрального Комітету компартії з опінією чолового комуно-польського „філософа". Шаф заповів, що „політика в ділянці культури має мати на увазі підтримування основних цілей панівної (комуністичної) системи і її ідеології". Це повний відворот від попередньої теорії про право свобідного розвитку культури, незалежної від партійного проводу. Надалі „свобода культури має бути загарантована в рямцях партії і її ідеології". Шаф заповідає, що „компартія мусить подбати за відповідний вплив кадрів марксистських учених" на дальший розвиток польської культури. Партійна цензура буде стосуватись також високого шкільництва, включно зі скрінінґуванням зголошених кандидатів при вписах до високих шкіл. Як у практиці виявиться ця нова партійно-культурна політика — це покаже вже найближча майбутність.

У СВІТІ

● **На Кипрі** після довшого затишшя вибухла бомба у військовій англійській радіовильні. Англійське командування наказало провести докладну перевірку всіх військових складів і споруд, чи кипрсько-грецька підпільна організація ЕОКА не підкинула ще десь бомби.

● **В Італії** швидкою ходою поступає процес „моторизації". Якщо під кінець останньої війни було в тій країні всього 289,000 авт і 151,000 мотоциклів, то з кінцем минулого року число авт і мотоциклів досягло вже 4,120,000. Центрами продукції мотоциклів є Пентедера в Тоскані і Лямерате на передмісті Міляно, а центром автомобільного промислу є Турин. В Італії прийнявся звичай, що люди спершу купують мотоцикл, а вже потім переходять до авта. Обидві промислові галузі розвиваються паралельно.

● **У Східньому Берліні** переводять в останніх днях особисті ревізії чоловіків і жінок, які їдуть до Західнього Берліну, чи прибувають відтіль, шукаючи у них східньо-німецької валюти. Кожну суму понад кільдесят марок конфіскують, а власників цих грошей здебільша арештують. Арештували одну жінку з Ляйпціґу, яка верталась автом з Західнього Берліну, везучи кілька пачок, подібних до посилок КАРЕ. Жінка виправдувалась, що має на утриманні непрацездатних членів родини, але їй закинули спекуляцію і порушення валютного закону. Західні берлінці демонстраційно закурюють цигарки східньо-німецькими банкнотами, які втратили всяку вартість.

● **„Комсомольская Правда"** і інші совєтські газети розписуються про біду і велику нужду в Ізраїлі, щоб відстрашити підсовєтських жидів від від'їзду до Ізраїлю, про який мріє більшість тамошніх жидів. В числі інших оприлюднено також листа якоїсь жидівки нібито з Ужгороду про злидні й інші страхіття, що їх приходиться переживати новоприбулим до Ізраїлю. Скільки тих листів правдивих, а скільки сфабрикованих совєтською пропаґандою — трудно знати.

● **В Японії** сталевий і вугільний промисел зазнали поважного удару від страйків, зорганізованих минулого тижня лівими профспілками. Уряд повів проти профспілок протиакцію, скасувавши в державних монополіях і підприємствах автоматичне стягання членських внесків до робітничих юній. Внаслідок цього відразу зменшилось членство в юніях.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

БРЕХНЯ НА ВИПРАВДАННЯ ЗЛОЧИНУ

Кожна нормальна людина в своєму поступуванні має якісь мотиви. Все, що нормальні люди роблять, роблять чомусь і для чогось. А психологи твердять, що навіть злочинці мають якесь „виправдання" на свої злочини, очевидно для себе, бо для суду вони виставляють переважно „алібі", себто всілякі видумані історії, щоб коли не вибрехатись від кари, то бодай її злагіднити.

Очевидно, що ми не беремося кваліфікувати людей, про яких тут буде мова. Маємо на думці ті одиниці з-поміж багатьох десятків тисяч, яким пощастило „вискочити на волю", яких прийняла ця гостинна країна і які опісля знову „вибрали неволю". Не можна кваліфікувати їх загально вже з тієї простої причини, що кожний такий випадок є індивідуальний, і ніколи точно не відомо, як він стався. Можливі різні варіянти. Людину схоплюють і опісля диктують їй, що вона має робити, в інших випадках терором і шантажем, наприклад, погрозами репресій для родини, змушують повернутись на „родіну" чи заманюють її туди іншими способами. А якщо й були випадки справді добровільного повороту в совєтську неволю, то це могли бути повороти або аґентів до своїх хлібодавців, або психопатів, бо жадна нормальна людина не піде на заріз добровільно. Очевидно, що психопат, чи — кажучи простим словом — варіят завжди може у своїй божевільній уяві вифантазувати всілякі причини та цілі на вияснення свого повороту в те совєтське пекло, з якого в кожній хвилині втекли б мільйони, якби тільки мали на те можливість і нагоду.

Так само не знаємо, до якої категорії зарахувати випадок, що його маємо на думці. Але це справи не змінює, бо чи дана людина робить це сама, чи за неї роблять, суть зводиться до того, що сказано в заголовку цього коментаря: брехні на виправдання злочину.

Конкретно, маємо на думці надруковані в московських „Ізвєстіях" з 3-го ц. м. твердження — не знаємо, насправді чи нібито — проф. Ореста Макара, який вже був американським громадянином, у грудні минулого року вернувся на „родіну" і від того часу використовується Москвою для підривної пропаґанди. В останніх його твердженнях є обвинувачення, що в Америці, мовляв, „створено гнітючу атмосферу дискримінації довкола слов'ян", що в Америці „мало слов'ян мають працю, яка вимагає вищих кваліфікацій", натомість усіх „використовується головно для важких фізичних робіт". Далі мова про поляків, українців і росіян, які в сталеварнях Питсбурґу виконують фізичну роботу навіть без надії стати форманами.

Кожний, хто орієнтується в американських відносинах, знає, що все це — нікчемна брехня. Ніхто інший, як сам проф. Макар, слов'янин і новий іміґрант, що працював на відповідальних становищах навіть в оборонній індустрії, є живим запереченням цієї брехні, на дальше заперечення якої можна навести тисячі й тисячі слов'янських імен на найвищих постах в усіх ділянках американського життя і праці. Жадній американській суспільній групі, включно з прямими нащадками перших паломників, ніхто не дає в Америці задарма годинника з брильянтами, і ніхто нікого не носить на руках. Тут і там можуть траплятися також і поодинокі випадки расової дискримінації, проти яких бореться і уряд і суспільність. Але ці випадки є тільки потвердженням правила, що прислівні американські „нагоди" є для кожного, хто хоче, вміє і має дані, щоб їх використати. Вже навіть між новими українськими поселенцями в цій країні є люди, які зуміли використати нагоду стати мільйонерами або зайняти високі становища.

Проте, брехня „Ізвєстій", чи Макара, призначена для внутрішнього і, евентуально, міжнародного вжитку. Вже самий приклад такої „дискримінації", як відношення фізичної праці до умової, для самої Америки не переконливий, бо ж тут фізичний робітник навряд чи може вважатись покривдженим супроти інших родів праці.

„Дискримінаційний" виступ „Ізвєстій" проти Америки має своє вияснення в минулих і теперішніх відносинах у самому Совєтському Союзі. Коли в Україні люди гинули, як мухи, з голоду, совєтська пропаґанда кричала про голод в „капіталістичних країнах". Тепер, практикуючи найгіршого роду колоніялізм проти поневолених нею не-російських народів, Москва вживає головно антиколоніяльного арґументу у своїй міжнародній пропаґанді. Тепер „дискримінаційні" обвинувачення Москви проти Америки так само не можуть мати нічого іншого на меті, як тільки частинно прикрити, а частинно виправдати найжахливішу дискримінацію, яку Москва практикує сама у відношенні до українців та інших поневолених нею народів на їхній власній землі.

БІРЖА РЕАҐУЄ НА ЗАГРОЗУ ВІЙНИ НА БЛИЗЬКОМУ СХОДІ

Державний секретар Джан Фостер Доллес заявив минулого тижня на пресовій конференції, що безпосередньої загрози війни внаслідок подій, зв'язаних із Сирією, тією маленькою арабською країною, — немає.

Але ці оптимістичні слова не заспокоїли тих, хто тримає пальці на економічному живчику держав, і тих, хто щоденно купує або продає акції на біржах столиць або великих міст провідних держав світу. Біржовики занепокоїлися тим, що Доллес рішуче запевнив Туреччину і одночасно остеріг не так Сирію, як Москву, що ЗДА заатакують СССР, якщо тільки Совєти намовлять Сирію напасти на Туреччину. Біржовики знають, що деколи слова дипломатів треба розуміти в протилежному значенні, і тому, як тільки почули заяву Доллеса, того ж самого для зареаґували на неї обниженням акцій, немовбито справді загрожував вибух війни.

Нюйоркська біржа нотувала збільшення цін на акції за день перед заявою Доллеса. Акції зростали і в той день, коли Доллес відбував пресову конференцію. Але негайно після заяви державного секретаря ціни на акції почали зменшуватися, і так тривало аж до закриття біржі того дня.

Один із біржових посередників просто заявив: „Це був нервовий день. Ми не знаємо, що може статися, і ця непевність відноситься як до внутрішнього, так і до міжнародного ринку. Це був плаксивий день, і непевність може продовжуватися довший час".

На нюйоркській біржі того дня, коли відбувалася пресова конференція Доллеса, оперовано 1.159 родами цінних паперів, з того 634 втратили на вартості, 242 залишилися без змін, і тільки 283 дещо підвищилися в ціні. Того дня аж 73 роди акцій, які в цьому році ще не тратили на своїй вартості, обнизилися в ціні. Загальне число проданих акцій становило 2,050.000, а попереднього дня — 2,620.000.

Чутки про війну, звичайно, збільшують ціну акцій тих компаній, які будують літаки й керовані ракети, але тим разом був виїмок: „Норт Амерікен" втратив по 0.75 відсотка на акції, „Дженерал Дайнемік" — по 1.50 відсотка, „Мартін" — по 1.12 відсотка, а „Буїнг" — 1 відсоток.

Обниження вартости акцій на біржі спричинили також некорисні вісті з царини внутрішньої економіки: особисті прибутки у вересні цього року зменшилися, те саме сталося і в будівельному промислі. Впали акції сталевих фірм, деякі аж на 2.75 пункта („Люкенс"), хоч ці фірми сподівалися в цьому році добрих прибутків. Впали акції мідяних і залізорудних копалень. Акції „Крайслера" зменшилися на 2 пункти, „Амерікен Моторс" залишилися без змін, а акції „Стюдебейкер" зросли на 0.12 відсотка.

Внаслідок напруження на Середньому Сході почали також зменшуватися ціни на акції на Лондонській біржі. Головним чином потерпіли акції промислових підприємств, і зменшився загальний обіг на біржі. Дуже зменшилися ціни на акції нафтових фірм на Середньому Сході. Але акції нафтових фірм в Трінідаді, в Південній Америці, збільшилися в ціні, бо цей острів лежить поза районом небезпеки війни. Втратили на вартості навіть акції копалень золота в Південній Африці.

Але є такі продукти, ціна яких збільшується, коли починають говорити про небезпеку війни. Це — рільничі продукти, яких особливо потрібно під час війни, коли мільйони молодих людей стають під зброю. Збіжжева біржа в Шикаґо зареаґувала підвищенням цін на всі роди збіжжя.

На збіжжевій біржі в Шикаґо панував спокій, але негайно після заяви Доллеса ціни на пшеницю, кукурудзу і сойові боби збільшилися на один-два центи на бушлі.

Ціни акцій зменшувалися протягом усього попереднього тижня, і це означає, що біржові фахівці та спекулянти ще не отряслися зі страху перед можливістю вибуху війни, бо заяви з Москви, Лондону й Вашинґтону не могли дати світові заспокоєння. З Нюйоркської біржі далі повідомляють про зменшення цін на промислові акції, на збіжжевій біржі в Шикаґо нотують збільшення цін на зерно, а на Лондонській біржі, крім неспокою внаслідок подій у Сирії, турбуються ще й тим, що вартість англійського фунта у відношенні до американського доляра обнизилася на пів цента.

Не рожево настроює біржовиків і заява голови Загального Порозуміння в справі Тариф і Торгівлі в Женеві, сера Клода Корея[?], який передбачає, що світова торгівля, внаслідок зменшення промислової продукції у багатьох країнах, значно звузиться.

Важко відповісти на питання, чи ця знижка на біржах є *дійсною признакою того,* що вибухне нова світова війна. Ключ до неї — в руках кремлівських диктаторів, які добре розуміють, що може означати нова світова завірюха. Але їм могло закрутитися в голові від того успіху, яким вони хваляться по всьому світі після того, як випустили довкола Землі свого „Спутніка".

Знижка на біржі триває вже повний тиждень після заяви Доллеса, а в понеділок 21-го жовтня на Нюйоркській біржі була майже паніка, бо в тому дні втрати на акціях становили 5.6 більйона долярів. Біржові посередники заявляють, що не розуміють дійсної причини цієї знижки, і твердять, що, крім сирійсько-турецької кризи на знижку акцій має вплив і деяка господарська затримка в цій країні. Уряд, мабуть, реаґуватиме тим способом, що зменшить відсотки від федеральних позичок.

Та загально вірять, що теперішня знижка на біржі — це переходове явище.

ТІЛЬКИ ОДНА НІМЕЧЧИНА

У вівторок минулого тижня юґославський уряд проголосив визнання т. зв. Німецької Демократичної Республіки, чи пак комуністичного режиму в Східній Німеччині, і нав'язання з тією „республікою" дипломатичних взаємин. Через чотири дні після цього уряд Західньої Німеччини, офіційно Німецької Федеративної Республіки, зірвав у відплату за той акт дипломатичні взаємини з Юґославією. Амбасадор Юґославії від'їхав з Німеччини, а з Беоґраду відкликано персонал німецької амбасади, в якій, зрештою, після смерти першого амбасадора Карля Георґа Пфайдерера, це становище було не обсаджене. Обидві сторони перелицитовуються тепер у взаємних докорах, які звучать тим дивніше, що ще два тижні тому, безпосередньо перед згаданим проголошенням Юґославії, взаємини між цими двома державами були дуже добрі. Найкращим їх виявом був договір з 10 березня 1956 р., за яким німці признали були Юґославії кредит на близько сто мільйонів долярів із сплатою протягом 99 років. Насправді цей договір тільки санкціонував фактичний стан із попередніх років, коли Західня Німеччина була фактичним банкіром Юґославії та головним експортером своїх товарів до тієї країни. Політичні анімозії зліквідовано признанням Юґославії відшкодування за шкоду, що її вона зазнала від нацистської окупації в останній війні. Всі ці умови стали тепер під знаком запиту.

Ці дві події з останнього тижня — визнання Юґославією Східньої Німеччини та зірвання взаємин із Юґославією Західньою Німеччиною — своїм міжнародним значенням переступають межі взаємин між двома державами. Це — не внутрішня справа місцевого характеру, а справа післявоєнних відносин в цілому міжнародному світі, зокрема в нещасній Европі, справа змагання між большевицькою і західньою дипломатіями у затяжній холодній війні. Хоч в атмосфері цієї холодної війни політичні „бочки пороху" порозкидувані по всьому світі і нова ґльобальна війна може вибухнути з будь-якої причини — ізраїльсько-єгипетської, сирійсько-турецької чи іншої, сьогодні ще невидної — проте найбільшою бочкою пороху в самій середині Европи є таки поділена Німеччина. Проблема її об'єднання є центральною міжнародною проблемою, і тому й Тіто у визнанні Східньої Німеччини покликається на бажання „облегшити" розв'язку цієї проблеми саме таким актом, і західньо-німецький уряд виправдує свою різку реакцію арґументом, що Юґославія, признавши совєтське твердження про існування „двох Німеччин", пошкодила справі об'єднання Німеччини. Большевики, очевидно, заскочені таким оборотом справи і заявляють, що й без дипломатичних стосунків із Західньою Німеччиною комуністична Східня Німеччина й комуністична Юґославія існуватимуть, як „політична реальність".

Ця „реальність" виглядає так, що проголошена 23 травня 1949 р. Німецька Федеративна Республіка має 95.460 кв. миль з близько 52 мільйонами населення, а проголошена 7 жовтня 1949 року Німецька Демократична Республіка має 42.112 кв. миль з населенням 18 мільйонів. Західня Німеччина належить до вільного західнього світу, її режим спертий на демократичних виборах і леґально вибраному парляменті, а східній комуністичний режим залежить на 100% від Совєтів та їхніх 40 дивізій, стаціонованих на східньо-німецькій території. Західньо-німецький уряд справедливо став на становищі, що тільки він, вибраний свобідною волею народу, репрезентує той нарід у його цілості, бо східня його частина перебуває під совєтською окупацією, що її речником є псевдоуряд, без найменшої опори в народі. Таке саме становище поділяли завжди не тільки весь західній політичний і культурний світ, але й комуністична Юґославія. Щойно минулого тижня вона змінила свій підхід під очевидним натиском збоку Москви і частинно Польщі, яка дорожить Східньою Німеччиною остільки, оскільки східньо-німецькі комуністи, за диктатом з Москви, „визнали" теперішній німецько-польський кордон, отже „признали" Польщі так звані її відзискані землі (Долішній Шлезьк і Щецін).

Німецькі соціялісти, „принципово" ворожі до всього того, що робить Аденауер, критикують зірвання взаємин з Юґославією. Але вони також противляться совєтській тезі, що об'єднання Німеччини можна осягнути тільки в безпосередніх переговорах між „двома Німеччинами", отже з німецькими комуністами. Такі переговори зробили б із комуністів партнера та контрагента і леґалізували б за ними право промовляти в імені 18-ох мільйонів східніх німців. Це принципове становище залишає на боці не менше важливу суть компромісу з комуністами, на підставі якого можна було б об'єднати Німеччину. Ясно, що такий компроміс, контрольований і апробований Москвою, мусів би допустити комуністів найменше до тривкої співучасти в правлінні цілою Німеччиною із збереженням комуністичних „порядків" у Східній Німеччині і відірвав би Західню Німеччину від західньо-европейської спільноти. У практиці, такий компроміс, на який погодилася б Москва, відкрив би двері для повної сателізації цілої Німеччини. Щоб ізолювати Совєти з їхньою концепцією „двох Німеччин", уряд Аденауера проголосив уже кілька років тому, що він може втримувати дипломатичні зв'язки тільки з тими державами, які визнаватимуть у принципі тільки одну Німеччину і один німецький нарід, отже не визнають східньо-німецької „держави". І дійсно, поза СССР та його европейськими сателітами й комуністичним Китаєм та його двома азійськими сателітами (Північною Кореєю і Північним В'єтнамом), ні одна держава не визнавала східньо-німецького комуністичного уряду.

Речник керівної в Західній Німеччині Християнсько-Демократичної Унії пояснював зірвання дипломатичних зв'язків з Юґославією просто: уряд Аденауера, мовляв, не мав іншого виходу. Якби він задовольнився словесним протестом і в практиці примирився з доконаним фактом, що цим дав би свою згоду на визнання комуністичного режиму в Східній Німеччині, отже на визнання принципу „двох Німеччин", усіми „невтральними" країнами, на які віддавна Совєти натискають, щоб вони зробили це. Німецький леґальний уряд не може сходити з принципового становища, бо інакше він заперечив би рацію своєї практичної політики: оборони принципу демократичних виборів, як єдиної бази для об'єднання Німеччини.

Вільний світ, очевидячки, признає рацію Німеччині. Річ тільки в тому, що вільний світ, мабуть, не підтримає її ділом. Сьогодні нема вже ні одної конкретної справи в міжнародній ситуації, в якій Тіто мав би інше становище, ніж Москва. Перейшовши в проблемі німецького об'єднання та польських західніх кордонів також на совєтську позицію, Тіто по всій лінії включився в совєтську закордонну політику. Перед Заходом, зокрема Америкою, виринуло знову питання: який сенс ладувати в комуністичну Юґославію дальші сотні мільйонів долярів і озброювати її, фактичного совєтського союзника?!

I. Світ

ІСТОРІЯ МОДЕРНОЇ РОСІЇ

Видавництво Ван Ностранд у Прінстоні випустило недавно книжку проф. Ганса Кона „Основна історія модерної Росії", яка освітлює політичну, культурну та соціяльну сторони життя тієї країни.

Ця книжка з'явилася в серії видань „Оріґінали Анвіл", які виходять під загальною редакцією Луї Снайдера. Автор же її — професор історії в нюйоркському каледжі і відомий не тільки як добрий лектор, але й першорядний знавець европейських, зокрема східньо-европейських проблем.

Ганс Кон написав ряд праць, серед яких „Націоналізм: його значення та історія" мала добру оцінку критиків, а інша „Розвиток сучасної французької думки" здобув значну популярність.

Книжка, про яку хочемо говорити, цікава, зокрема, тим, що, здається, вперше зв'язує українські політичні рухи та українську визвольну боротьбу 1917-1922 рр. із загальним розвитком національних рухів в Европі.

Кілька років тому, коли мала з'явитися книга „Націоналізм", мені довелося з її автором обмінятися рядом листів, з яких вдалося побачити його великий інтерес до українського питання. Те саме оповідав В. Косаренко-Косаревич, який добре знає проф. Кона і на книжку якого „Московський Сфінкс" проф. Кон реаґував з ентузіязмом.

Загальне враження від останньої праці проф. Кона є добре, тільки й наголовок та яких перші десять сторінок мусіли б бути відповідно змінені. Не знаємо точно, але може тут позначився вплив редактора видавництва п. Снайдера.

У передмові до своєї праці автор пише, що „коли в березні 1917 року вибухла революція, у багатьох зродилася надія, що Росія стане членом европейської громади націй, але через вісім місяців після того комуністи захопили владу і знищили ту надію".

„У той час, — пише професор Кон, — Росія відмовилася від багатьох фундаментальних рис західньої цивілізації. Все ще, однак, зарано для історика пророкувати, який шлях візьме сучасна Росія і яке буде фінальне відношення її до Европи. Але сучасність можна зрозуміти тільки тоді, коли знати політичні, соціяльні та інтелектуальні умовини, а яких вона народилась.

„Росія XIX століття — зазначає проф. Кон, — займає унікальне місце, вона поставила на сцену одиноку й рішальну боротьбу між російським традиціоналізмом і модерною західньою свободою".

З цього останнього виразу український читач яскраво бачить, що вживаний в нашій пресі термін на означення москалів — росіяни, абсолютно не відповідає дійсності, бо він має в собі ознаки передусім державности, а не народности.

Дві перші сторінки книжки охоплені підзаголовком „Розділи російської історії", і за ці сторінки маємо найбільший жаль до автора, бо вони псують важливий вступ, що далі досить добре освітлює розвиток історії Російської імперії.

Автор говорить, що поділ цієї історії на такі самі періоди, як в західній історії, неправильний, бо Східня Европа не знала ані античної історії, ані середньовіччя з Ренесансом, який поклав основи для модерної Европи. Тому нормальнішим був би поділ історії Росії на періоди, пов'язані з епохами різних столиць російської держави — Києва, Москви, Санкт-Петербурґу і знов Москви.

Якби автор викинув з цього розділу згадку про Київську державу і почав відразу з Московщини, розгляд підложжя Московської держави був би улегшений і не було б протиріч у дальшому тексті.

Переходячи до оцінки Александра I та Наполеона, автор говорить, що „перший мав на початку свого правління багато добрих інтенцій, але всі вони були викинуті. Всі реформи, навіяні Сперанським та Чарторийським, були забуті, і він, з усіма своїми добрими інтенціями, нічого не зробив для Росії і для цивілізації її народу. Наполеон, його найбільший опонент, в контрасті, не мав добрих інтенцій, але залишив Францію надзвичайно посилену своїми реформами французького права й адміністративної системи".

Росія мала, — пише проф. Кон, — три основи: автократа царя, строге православ'я і рабство для селян, які становили фундаменти російської державности і величі. Князь Уваров, міністер освіти (1833

(Закінчення на стор. 4-ій)

Оксана Волчук

ВЕРХАМИ СІЄРРИ НЕВАДИ

(З мандрівного щоденника)

(9)

За вечерею довідуємося, що наші господарі, залишившись самі на старість, рішили перебратися в цю дику закутину з Арізони. Очевидно, перебувають тут тільки літом, а восени сходять в долину. Всі влаштування — це діло їхніх рук, деякий тільки клопіт з харчами, які треба здалеку довозити мулами.

По вечері нам пропонують гарячий душ, що на тій висоті (7700 стіп) нас не менше заскочило, як врятувало.

Забираємо з собою всі теплі речі, бо, як каже господар, температура надворі спала до 40°. Ніч погідна, місячна. Хоч гаряча купіль була правдивою розкішшю, зате в наньому шатрі сирий проникливий холод, від якого червоніють руки. Залізні ліжка холодні, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] закутавшись у все, що маємо, молимось, щоб не набратись якої перестуди.

Середа, 27 липня.

Ранок встав свіжий, яскравий від сліпучо-синього неба та гострих променів сонця. Забуваючи про холодну ніч, все довкруги віджило, набралося нових барв і повеселіло.

На подвір'ї побачили ми рідку гостю: сріблисто-сіру курінку, завбільшки з малу качку, що скакала з каменя на камінь, вперто тримаючись тіні. Вона — як пояснив нам господар — будує собі гніздо в кущах, звичайно в смерековому або секвоєному лісі. Її, однак, частіше чути, ніж видно, бо вона видає з себе при помочі повітряних міхурців під крилами ті таємничі „гудки", які ми чули вчора. Звук цей дуже оманний: нам здається, що він іде здалека, а тим часом птах може бути біля ваших ніг.

Розрахувавшись і попрощавшись з господарями (за нічліг вони таки добре заціннли — аж 22 доляри), виходимо на нашу вчорашню стежку.

Тут холодний півсумерк, залишок минулої ночі, якого не встиг ще розігнати ранок. Земля і трави дихають сонною вологістю, і тільки подекуди просочується крізь корони дерев життєдайне тепло сонця. Повітря таке свіже й запашне, що аж п'янить своїм ароматом. В такий час мандрувати найкраще, і навіть моя нога зараз якось не дає про себе знати.

До першого і найбільшого з трьох озер, Гамілтона, доходимо на полудне і робимо тут відпочинок. Саме озеро прегарно розташоване серед старих знищених скель, ще вкритих снігом вздовж тінистих заглибин. Але тут, на березі, багата зелень, барвисті квіти, бо на тій висоті (8200 стіп) саме почалась весна. Біля місця, де ми розтаборились, знаходимо у воді вбиту гадюку, значить таки варто бути обережним.

Наліво від нас впоперек доволі стрімкого схилу веде жовта стежка щораз вище й вище аж до смуги снігу. Незабаром ми вже на ній. Зона лісу скінчилася і весь кам'янистий схил гори вкритий сухими твердими кущами. Тут немає вже ні клаптика тіні, — все розпечене полудневим сонцем.

Не зважаючи на відпочинок над озером, зразу почуваємо втому. Важко дихаючи, раз-по-раз обтираємо грубі краплі поту з чола і поволі крок за кроком посуваємося вгору. Сонце ллється нестримним потоком, обпікаючи лице і руки. Щораз більше дошкуляє спрага. Жадібно припадаємо до кожного потічка, дармащо це не джерельна вода, а солодкавий розтоплений сніг. Одиноке, що тішить око, — це хіба красвид в долині і той, що перед нами. Озеро, над яким весь час в'ється наша стежка, щораз меншає і нарешті виглядає як велика пляма густої нерухомої рідини, чорної посередині, темно-зеленої при берегах. Крислата сосна, під якою ми відпочивали, виглядає, як самотня стебелинка.

І раптом перед нами відкривається в заглибині друге озеро Гамілтона. Воно значно менше і зовсім інше характером від першого. Тут немає вже лісу, зате вздовж його підмоклих берегів розкинувся барвистий вінок квітів та сочистих буйних трав, що відбиваються дугою в його спокійному плесі, дивно контрастуючи з насипами снігу, що зсувається майже до самих берегів.

Стежка відгалужується — і незабаром обидва озера вже за нами. Рослинність змінюється, щораз менше квітів і присадкуватих кущів, зате щораз більше каміння. Над нами вже багато неба, значить зближаємося до хребта. А може це вже буде наша Кейві Гап, з якого вже видно зблизька пасмо Кейві?

Оця вічна, ніколи незаспокоювана непевність робить кожну мандрівку цікавою, і тому мандрівники рідко коли ходять тими самими стежками, а шукають нових, часто небезпечних. Що буде далі, яка картина відкриється, коли здобути той чи інший верх, перетяти хребет, зійти в долину? Все це тримає мандрівника в постійній напрузі, піддержує на дусі серед труднощів і невигід, а цілу мандрівку робить справді найбільш інтересним і вічно новим переживанням, якого не заступлять жадні книжкові описи, знімки чи кінокартини.

Ми саме доходили до закруту серпентини, коли несподівано з'явилось перед нашими очима невеличке озерце, про яке ми навіть забули, що воно існує на карті. Це — третє озеро Гамілтона. Наче чорний блискучий алмаз, оправлений в скелю, що з усіх сторін відбивається в нерухомому застиглому плесі, як в найкращому дзеркалі. Берегів зовсім не видно, бо вони вкриті снігом, що зараз іскриться сліпучими блисками. Кругом — ні стебелинки трави, ні найменшого знаку життя: тільки синє небо, білий ґраніт і темна незбагненна глибина. Ніколи не забуду того образу!

Але стежка знов кличе за собою, і за хвилину все зникає, западається в землю, наче з'ява. А тут те саме розпечене каміння, пересохла земля і вже ні сліду води чи снігу.

На щастя, стрімкість меншає, і незабаром ми вже на т. зв. Кейві Гап. Це широка межигірська щілина на висоті 10 700 стіп, а радше рівне плято, на якому можна вільно завернути автом. Воно, довге, підмокле і багнисте, перетинає впоперек цілий хребет Ґрейт Вестерн Дівайду, що розділяє басейни річок Кейві і Біґ Арройо.

Наприкінці щілини, вже по тому боці, розгортається новий красвид: широка мертва долина, загороджена з північного сходу грізним скелястим хребтом Кейві Рідж. Це — „Басейн Дев'ятьох Озер", але покищо видно тільки два найбільші, сполучені між собою потічком. Увесь той „басейн" вкритий круглявими брилами каменю, між якими подекуди — виблякла трава.

Робимо короткий відпочинок і нараду. Що робити? Підхід з першого озера на Кейві Ґап, хоч має всього 4 милі і 2710 стіп різниці висоти, забрав нам аж 4 години. Пускатися в дальшу дорогу і шукати переходу через Кейві Рідж тепер, під ніч, було б надто ризиковно. Рішаємо зійти до зони лісу і там заночувати.

НУ, ПРОЩАЙ...

Ну, прощай, ну, прощай,
золотистий!
Не скажу більш нічого тобі...
Дуже рано міцне іще листя
Молоді розгубили дуби.

Позбираю я краще між ними
Те, що впало за двір,
за межу, —
Синє, жовте, з краями
тугими,
І в шухляду стола положу.

Замете мою хату снігами,
Чи теплінню повіє в вікно,
Я пригадувать буду ночами
Все, що серцем відчуто давно.

Буду пестить листки
безодвітні,
Що осипались рано із віт,
Як та журба, що в осінь
блакитну
Не зуміла розквітнуть як слід.

ВАЛЕНТИНА ТКАЧЕНКО

ЖОВТЕНЬ — МІСЯЦЬ ПРЕСОВОГО ФОНДУ „ВЕСЕЛКИ"! ПОМОЖІТЬ „ВЕСЕЛЦІ" ДОПОМОГТИ ВАМ І ВАШИМ ДІТЯМ! НАДІШЛІТЬ ЩЕДРУ ПОЖЕРТВУ НА ВИДАВНИЧИЙ ФОНД „ВЕСЕЛКИ"!

НА МОГИЛУ ЛЕВА РЕБЕТА

Як вже повідомлено в „Свободі", 12-го жовтня ц. р. помер у Мюнхені видатний діяч українського націоналістичного руху, Лев Ребет. Помер нагло, на 45-му році життя, отже, у зовсім молодому для політичного діяча віці, в повноті духових сил, в час, коли весь його дотогочасний політичний дорібок і його інтелектуальна підготова, його небуденна енергія і видержливість створювали найкращі передумови для довгих років дальшої політичної, громадської, публіцистичної та наукової діяльности.

Лев Ребет належав до тієї української ґенерації, яка видала з себе численні, в тому числі провідні, кадри національно - визвольної боротьби українського народу останнього чвертьсторіччя. Правда, фізично ця ґенерація була пов'язана переважно з Західньою Україною, і тим вона частинно принаймні заповнила ту прогалину, яка відкрилась в УССР в результаті масового винищування Москвою провідної української верстви в 1930-х роках. Але коли прийняти до уваги зміст, головне спрямування і розміри визвольної боротьби цієї західньо - української ґенерації, то не остається жадного сумніву щодо того, що її характер наскрізь всеукраїнський. Типовим представником цієї ґенерації був Лев Ребет.

Лев Ребет народився 3 березня 1912 року в м. Стрий, тепер Дрогобицької області. Його юнацтво проходило в 1920-их роках у Галичині, і це мало вирішальний вплив на формування його духового і політичного обличчя. Тодішня західньо - українська молодь не була ні учасником, ні свідомим свідком української революції 1917-20 років, але вплив цієї революції на неї був величезний. Про пройдені щойно події молодь чула від батьків, часто безпосередніх учасників визвольної боротьби нашого народу, читала про це у споминах, врешті, сама приходила до політичної свідомости в умовах нового поневолення Західньої України польськими окупантами. Під тиском цих факторів, починали формуватися світогляд і політичне обличчя цієї української ґенерації, і вона у своїй переважній більшості вже в молодому віці кидались у вир безпосередньої *політичної боротьби*. Перед молодим націоналістичним рухом це відкривало колосальні перспективи розвитку, правда, також немалі небезпеки.

На формування характеру цього західньо - українського покоління мали великий вплив також тодішні події в СССР. Молодь була чи не головною силою, що протиставлялась наростаючій у 20-их роках в Західній Україні хвилі радянофільства. Коли в УССР скінчився період українізації і коли села та міста центральних українських земель вкрились мільйонами вмираючих з голоду селян, український націоналістичний рух, що його вже в тому часі творила в Західній Україні передусім молодь, пострілом Миколи Лемика в груди представника Москви, запротестував проти масового народовбивства українського народу. Глибоко потрясла тодішньою західньо - українською молоддю також смерть Миколи Хвильового.

Усі ці процеси ідейного і політичного розвитку проходив також Лев Ребет, як гімназійний юнак і один з керівників юнацтва УОН, а від 1930 року студент прав Львівського університету і керівник одної з Округ ОУН.

1934-ий рік створив надзвичайно складні умовини для націоналістичного руху в Західній Україні. Масові арешти провідних членів ОУН, створення концентраційного табору в Березі Картузькій, поширення польських репресій на леґальний сектор організованого українського життя, а, з другого боку, назріваючий період т. зв. нормалізації українсько - польських взаємин, поставили перед Проводом Українських Націоналістів, що перебував закордоном, питання дальшої політики і тактики в Західній Україні та питання кадрів, що її мали б переводити в життя. В тих складних умовинах голова ПУН, полк. Є. Коновалець, передав у 1935 році керівництво ОУН в Західній Україні до рук молодого, бо ледве 23-річного абсольвента права Лева Ребета. Це відкрило новий етап в політичному і особистому житті Лева Ребета, етап обмежених можливостей, але великих труднощів і більшої відповідальности. Якраз на період керівництва Ребета націоналістичним рухом в Західній Україні припадає початок перебудови того руху на нові рейки. У час, коли в першій половині 30-их років націоналістичний рух намагався передусім опанувати молодь, і, порядком спадщини по УВО, часто відкликався до відплатних акцій проти представників польської окупаційної влади, друга половина 30-их років стала новим етапом програмового і практично - політичного усуспільнення ОУН. В 1936 році ОУН організувала робітничі страйки, зокрема на Підкарпатті, де успішно проведено страйк лісових робітників. Під час жнив, уліті 1937 року селяни страйкували, щоб виборoти женцям кращі умови заробітку, тобто 9-ий сніп замість 16-ого. В тому ж часі були ведені протиколонізаційні акції та масові протидії комуністичній аґентурі (відомі, зокрема, зудари молодих українців з комуністичними заколотниками на Лисоні, Маківці і ін.).

Німецько - польська, а потім німецько-совєтська війна відкрили нові перспективи перед націоналістичним рухом і виставили його на одну з найважчих проб. Це була проба його ідейної сили і організаційної справности, проба вартости його програми, моральної і фізичної видержливости його членів та їх спроможности діяти в зовсім нових умовах. Ребет належав до тієї групи керівників ОУН, які вліті 1941 року були першими виставлені на пробу. Після арештування голови Тимчасового Крайового Правління, Ярослава Стецька, Ребет, як його заступник, мусів прийняти на себе головну відповідальність за це правління та його політику спротиву німцям. Це й привело його до німецького концентраційного табору, в якому пробув він від осени 1941-го до кінця 1944 року.

Примусова відсутність на українських землях в роках війни не дозволила Ребетові бути учасником дальшого підпільного і повстанського спротиву, що був організований в періоді німецької окупації України. Тим самим Ребет не мав змоги переживати на українських землях всіх процесів розвитку політичної думки ОУН та бути співтворцем тодішньої боротьби. А проте, опинившись на волі, вже в умовах еміґраційної дійсности, він дуже скоро сприйняв згадані процеси, і і в своїй публіцистичній та практично - політичній діяльності став їх видатним речником. Це привело до того, що у відомих пізніших програмових і організаційних конфліктах всередині націоналістичного руху на еміґрації він грав одну з провідних роль, як один з уповноважених Проводу ОУН в Україні, голова Політичної Ради ОУН закордоном та редактор „Українського Самостійника".

Лев Ребет увійде в історію українського визвольного руху останнього чвертьсторіччя як одна з керівних його постатей і типовий представник тієї частини західньо - української ґенерації, що стала на шлях активної визвольної боротьби на переломі 1920-их і 30-их років, пройшла по ньому з безкомпромісовою послідовністю із незмінним почуттям обов'язку служити українській справі. Велика більшість тих людей впала в безпосередній боротьбі з ворогами державної самостійности українського народу. Їхніми могилами засіяні не тільки степи, підгір'я та гори всієї України, але також тайга Сибіру, льодові райони російської півночі і пустині Казахстану. Ґенерація Ребета була головною рушійною силою революційної боротьби 30-их років проти польської окупації Західньої України, вона має великий вклад в епопею боротьби ОУН і УПА в періоді другої світової війни і по ній, і за ці свої досягнення прийшлось їй дорого розплатитись.

Але була в Лева Ребета ще одна характеристична риса, якої не можна вважати за типову для великої кількости людей його ґенерації. Понад 25-річна безперервна практично - політична та організаційна діяльність і зв'язані з нею тяжкі умовини життя не зуміли перешкодити йому добитись також серйозних науково - дослідних успіхів. Його студії: „Порівняльна теорія в науці права", „Держава і нація", „Формування української нації", врешті „Теорія нації", дозволили йому здобути звання професора державного права і залишаться кращими зразками праці молодого українського вченого, якого ширші можливості вкоротила передчасна смерть. Це саме треба сказати про його динамічну політичну публіцистику, зокрема з ділянки українського совєтознавства, якій в останньому часі він найбільше присвячувався і яку спирав на джерельній студії сучасної дійсности в Україні. Тому смерть Лева Ребета — це не тільки велика втрата для націоналістичного руху та для всіх учасників цього руху. Це також велика втрата для всього українського організованого політичного і громадського життя, завдання якого великі, а провідні кадри малі.

Мирослав Прокоп.

Український Літературно Мистецький Клюб
Ню Йорк 149 2 Ев.

З Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю дня 26-го жовтня ц. р., відбудеться доповідь проф. Олександри Чорнової Животко п. н. **„Ще одна проблема в Америці — жінка середніх літ"** (рецензія). Початок о год. 8-ій вечора.

Число хворих на азійську флю в ЗДА перейшло 1,500,000

Вашингтон. — Уряд публічного здоров'я ЗДА повідомляє, що число занедужань на азійську інфлюенцу в цій країні вже переступило один мільйон і п'ятсот тисяч. Тільки в попередньому тижні число нових захворінь збільшилося на 360.000, а число смертних випадків в тому тижні збільшилося з 337 до 499, отже на 48 відсотків. Але важко ствердити, які особи померли на інфлюенцу, а які на звичайне запалення. Збільшення смертних випадків на інфлюенцу і запалення легенів було в містах: Ню Йорк, Филаделфія, Дітройт і Шикаґо та в багатьох менших містах. Згідно з повідомленням Уряду Здоров'я в Вашинґтоні хворі на азійську флю знаходяться вже в усіх стейтах країни. Найбільше число хворих дітей є в стейтах Ню Йорк, Ню Джерзі, Мейн, Конектикат, Массачусетс, Огайо, Мишиґен, Мериленд, Вірджінія й Каліфорнія.

ПАМ'ЯТНИК НА МОГИЛІ ПОК. А. МАРҐОЛІНА

В неділю 27 жовдня, в перші роковини смерти Арнольда Давидовича Марґоліна, на кладовищу „Адас Ізраель", 1400 Алабама евню, С. Е. Вашингтон, Д. К., в першій годині по полудні відбудеться відкриття його пам'ятника.

ІСТОРІЯ МОДЕРНОЇ РОСІЇ

(Закінчення на стор. 3-ій)

— 1849), додав четвертий стовп до цієї величі — російський націоналізм, який знайшов свій вияв в русифікації не-російських народів, що заселювали імперію і були предметом її управління з часу, коли Москва розпочала свою безперестанну експансію в напрямі російської зверхности.

Переходячи до ситуації в середині минулого століття, проф. Кон говорить про заснування Кирило-Методіївського братства та про ролю в ньому Т. Шевченка. Він пише, що Т. Шевченко вернувся з заслання ще більше переконаний в потребі реформ та свободи для свого народу й країни, а другий засланець до Сибіру в тих самих роках, Ф. Достоєвський, вернувся замість лібeрала, московським шовіністом та автократом (стор. 27-28).

Згадується також Україна, поруч Польщі, в розділі, присвяченому слов'янофілам („вони були так пригнічені, як ні один із західніх слов'янських народів"). На стор. 50-52 автор освітлює досить докладно політику русифікації та репресій проти не-московсько-православних релігійних груп.

Він правильно оцінює ролю об'єднання українців, латишів, литовців, білорусинів і татар в Першій та Другій Думах після революції 1905 року і відзначає швидкий економічний розвиток України в цей період та його значення для економіки всієї імперії.

У розділі „Терор" (стор. 109-110) освітлюється безжалісна у відношенні до немосковських народів ленінська політика на початках комуністичного правління, хоч в той самий час комуністи говорять про „право цих народів на самовизначення включно з відокремленням".

На стор. 110-112 автор робить оцінку громадянської війни в Російській імперії, неправильну в багатьох пунктах. Проте, він слушно зазначає, що „білі" армії, які організували свої сили на окраїнах, де не-московський елемент домінує, „не робили жадного секрету з пляну відновити єдність імперії, відмовивши поневоленим народам в правах на самовизначення".

На стор. 113-114 говориться про те, як, замість інтернаціоналізму, прийшов у Росії московський націоналізм і як розпочалася нова доба русифікації поневолених народів.

Оцінюючи саму „религію комунізму" та завдання Росії в світовій революції, автор високо ставить працю Евгена Пизюра про Бакуніна, яку недавно видав Слов'янський відділ Маркет університету.

Від стор. 120 і до кінця книжки (184 стор.) дається виїмки з праць різних авторів, що підпирають окремі тези проф. Кона, та список джерел, серед яких ні Грушевського, ані інших українських авторів немає.

Але, не зважаючи на вказані помилки чи неправильні трактування в поодиноких місцях, книжканазагал заслуговує на те, щоб її прочитати, бо українська проблема в ній не тільки не зігнорована, але й добре оцінена.

Роксоляна Лучаковська дістала стипендію Академії Мистецтв

Ми вже звикли до того, що наша молодь пробиває собі дорогу в американському світі. Часто читаємо повідомлення про успішне закінчення тієї чи іншої школи, про одержання такого чи іншого диплому. З радістю й надією слідкуємо за цими успіхами. Це ж росте наше майбутнє!

А ще й коли ця молода сила проникає у мистецький світ! Таку вістку почула недавно тому українська громада у Филаделфії. Тут молода студентка Роксоляна Лучаковська одержала річну стипендію державної Пенсилвенія Академі оф Артс на студійний рік 1957/58.

Роксоляна Лучаковська — це донька інж. Богдана і Софії Лучаковських у Филаделфії. Вже малою дитиною виказувала здібність до малярства, тому в 1952 р. вписалася до Української Мистецької Студії у проводом учителів Студії п'ять років. Вивчала рисунок у проф. Мегика, малярство у проф. Андрусева і Кивелюка, графіку у проф. Андрусева, моделювання у скульпторів Дарагана і Мухина, історію мистецтва у проф. Мегика, анатомію в в д-ра Голубінки. Брала участь у всіх виставках Студії і звернула на себе увагу вмілою композицією та відчуттям кольору. Рівночасно Роксоляна Лучаковська відвідувала католицьку середню школу, яку закінчила цього року з найвищим відзначенням.

Стараючись за стипендію, предложила свої праці з різних галузей образотворчого мистецтва, виконані в Студії. Вони й відкрили їй дорогу до дальших студій в американській мистецькій академії. Треба сподіватись, що молода талановита сила використає їх для завершення своєї мистецької освіти.

Л. Б.

Вибори у Ґватемалі проходили спокійно

Ґватемаля. — Вибори президента і половини членів (33-ох депутатів) ґватемальського Конґресу відбулися цієї неділі у Ґватемалі спокійно під охороною поліції і війська і без будь-яких заворушень та інцидентів. У виборах брало участь понад 500.000 управнених до голосування осіб. Було три кандидатури на президента — Міґуель Ортіз Пассарелі, колишній суддя найвищого суду, підтримуваний урядовими колами, генерал Міґуель Ідіґорас Фуентес, — 62-літній кандидат крайніх консерватистів, і третій — Міґуель Астуріяз Квіньонез — від християнської демократичної партії. Всі три кандидати — антикомуністи. Від участи у виборах була виключена ліва т. зв. Революційна партія, що її виборчий трибунал визнав прокомуністичною. Вибори нового президента відбулися внаслідок вбивства президента полк. Кастіллю Армаса, яке сталося 26 липня ц. р. і після якого тимчасову владу перейняв Люїс Артуро Ґонзалес Льопез. Ґватемала нараховує 3,350.000 населення. Тимчасові виборчі висліди свідчать про те, що вибори виграв Міґуель Ортіс Пасареллі, урядовий кандидат, який дістав 198.931 голос, а правий кандидат генерал Ідіґорас Фуентес дістав 128.323 голоси. Третій кандидат, християнський демократ Міґуель Астуріяс Квіньонез дістав тільки 26.452 голоси. Опозиційний кандидат Фуентес заявив, що буде просити Конґрес, щоб уневажнив вибори, бо вони, нібито, відбувалися під пресою уряду і були несправедливі.

Ціни за переїзд літаками подорожчають в 1958 році

Маямі Біч, Флорида. — Товариство Міжнародного Повітряного Транспорту ухвалило збільшити ціну за лети в деяких випадках аж на 5 відсотків. Це збільшення має обов'язувати в транспортовому році 1958-1959. Воно спричинене збільшенням коштів на утримання летунського персоналу та адміністрації. 19-го листопада має відбутися нарада в Парижі, на якій визначать ціни на їзду понад Північний Атлантик, де не буде більшого збільшення. Будуть окремі ціни для туристів і наукових екскурсій, головним чином тоді, коли зголоситься принаймні 8 осіб. Лети понад Середній Атлантик подорожчають на 20 долярів, а над Південним Атлантиком лети першої кляси і туристичні — на 3 висотки. Мають ввести окремі ціни для еміґрантів з Европи. Лети з Европи до Середнього Сходу подорожчають на 5 відсотків.

● Кругло по 5,000 осіб місячно еміґрують з Марокко й Тунісії до Франції. Все це — французькі колоністи, яким після державного усамостійнення тих країн щораз трудніше не то експлуатувати тамошні багатства, а взагалі утриматись. Французькі банки дають родинам утікачів довготермінові кредити на загосподарювання у Франції.

✝

Ділимося сумною вісткою,
що, дня 18-го жовтня 1957 року,
померла в Нюарку трагічною смертю,
поштовхнена вантажним автом, у дорозі на пробу хору

НАША ДОРОГА ЧЛЕНКА

бл. п. Марія з Ґецевих

ГОНЧАРЮК

на 70-му році життя,
вдова по урядовцеві Дирекції Залізниць у Станиславові.

Парастас і Панахида були відправлені о. С. Іваночком, ЧНІ в неділю, 20-го жовтня в похороннім заведенні „Литвин і Литвин", при великій участі українського громадянства Нюарку та околиці. Під час Панахиди співав хор „Трембіта" під диригентурою мґра І. Городиського, а останні слова прощаня виголосила п. Олена Бемко.

Похоронні обряди відправив о. парох Д. Библів, ЧНІ, 21-го жовтня з церкви св. І. Хрестителя на кладовище „Еверґрін" у Нюарку, де п. Софія Олесницька навіки прощала Покійну.

Цією дорогою складаємо щире Спасибіг Всім, що відпровадили Покійну в останню дорогу.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

28 Відділ Союзу Українок Америки в Нюарку
180 Віллььям Ст., Нюарк, Н. Дж.

Якщо Покійна залишила рідню, просимо в важливих спадкових та інших правних справах, зголоситися на вище подану адресу.

Канадійський міністер домагається частіших нарад із ЗДА

Томпсон, Манітоба. — Канадійський міністер копалень Пол Комптуа заявив в інтерв'ю з журналістом Едмуром Джерменом, що між міністрами ЗДА й Канади повинні відбуватися частіші наради, ніж це було досі. Представники обох держав, на думку міністра копалень, повинні — „випереджувати всякі проблеми і не допускати, щоб вони ставали серйозні". От хоч би тепер добре було б, щоб представники на кабінетному рівні Канади й ЗДА, обговорили справу погіршання ринку для олива і цинку. Американські компанії домагаються збільшення мита і квоти на ввіз цих металів, але канадійські фірми в цій самій ділянці не можуть погодитися тільки на те, щоб бути додатком до американських компаній і щоб працювати тільки тоді, коли це потрібне ЗДА.

✝

Посмертні Згадки

ЙОСИФ БОБАК, довголітній член 235 Відд. УНСоюзу, в Россфорді, О., помер 26-го вересня 1957 р., по короткій, але не вилікувальній хворобі, проживши 66 років. Залишив у смутку дружину Ольгу, 3 синів Николая, Антонія і Івана, 1 доньку Йосифу і 3 внуків. Покійний народився 1891 р., в Боську, пов. Сянік, Зах. Україна. До Америки прибув 1913 р. Був дуже добрим і працьовитим батьком і чоловіком в родині. Похорон відбувся 29-го вересня, з греко-кат. церкви, при участі Родини і всіх Кревних і Знайомих. Похоронений на цвинтарі Кальварія. — В. Й. П!

М. Теплий, секр.

КАТЕРИНА АНДРУСІВ, довголітня членкиня С-ва Пресв. Богородиці, Відд. 36 УНСоюзу, померла 3-го жовтня 1957 року, проживши 64 років. Покійна народ. 1894 р., в с. Мухвиці, пов. Бережани, Зах. Україна. Полишила в смутку мужа Михайла і 3 замужні доньки — Гелен, Ану, Параньку, сестру Параньку, брата Антона в краю і 4 внуків. Покійна належала до С-ва ім. Лесі Українки, Союзу Українок і Золотого Хреста. Похорон відбувся 7-го жовтня 1957 р., при участі Родини, Знайомих і Членів всіх організацій з церкви св. Йосафата, на цвинтар Holy Sepulchre. — В. Й. П!

С. Гунька, секр.

ІВАН ШАВІНСЬКИЙ, довголітній член Т-ва „Згода", Від. 20 УНСоюзу в Гемтремку, Міш., помер 28-го вересня, по довгій недузі, проживши 68 років. Покійний народ. 12-го лютого 1889 р., в с. Черче, пов. Рогатин, Зах. Україна. До Америки прибув 1906 р., а до УНСоюзу вступив 1915 року. Покійний був щирим громадянином на всіх ділянках свого трудолюбимого життя. Як в церковному, так і в народньому житті, ніколи не жалів датків на народні цілі та любив свій нарід. Покійний полишив у смутку дружину Катерину, 4 доньки Анну, Марію, Міньку і Соню, сина Павла, 11 внуків, та 1 сестру Катерину. Похорон відбувся 2-го жовтня, з пох. заведення до церкви Преч. Діви Марії при вул. Комор у Гемтремку, при участі Родини, Членів та Знайомих, на Mt. Olivet кладовище. — В. Й. П!

А. Триш, секр.

• РОЗШУКИ •

Пошукую
СТЕФАНІЮ ТЕЛЕЦЬКУ
і
ВОЛОДИМИРУ ДЯЧУН.
Хто знав би про них, або вони самі, прошу голоситись на адресу:
Maria AVDYKOVYCH
650 Grove St.
Irvington, N. J.

Пошукую
МИХАЙЛА БАРАНА,
який перебував у Німеччині і виїхав до Америки. Він походить зі с. Побереже, обл. Станиславів. Маю листа й знимку від його дружини і сина. Хто знав би про нього, або він сам, прошу зголоситися на адресу:
M. PASHKO
337 Eyre Street
Sudbury, Ont., Canada

Пошукую брата
ІВАНА ІЛЕЧКО,
родом зі с. Залісці, коло Ходорова. Хто знав би щонебудь про його долю, або він сам, прошу ласкаво писати на адресу:
M. ZACHKA
319 W. 38th St.
New York 18, N. Y.

КНИЖКА И ЧАСОПИС — НАЙНЕОБХІДНІШІ В ДОМІ ЛЮДИНИ

ТАРЗАН, ч. 3954. Знайдено доказ.

— Не беріть собі цього до серця, месьє, — сказав Генрі, насміхаючися з зажуреного невдачею Голла. — Ходім, я поставлю вам чарку... Йду в заклад, що ви її потребуєте, що?

Тим часом мавполюдина потайки обслідувала колоду Генрі.

Передбачення було слушне! На одній із колод стояв його знак... це була колода, яку старався доставити Олу!